

Қызылорда медициналық жоғары колледжі

ДИПЛОМ ЖҰМЫСЫ

Тақырыбы: «Қызылорда медициналық жоғары колледжі 1-2 курс студенттерінің арасында контрацепцияның ақпараттандырылу деңгейі қандай?»

Орындаған:

«Медбикелік іс» мамандығы қолданбалы ғылым бакалавры

№63 топ студенті – Жұмабай Гүлзира

- **Мазмұны**

- **I.Кіріспе.**

- **II. Негізгі бөлім**

- 1.Белоруссия жастары арасындағы контрацепцияны ақпараттандыру

- 1.2. Қазақстандағы студенттер арасындағы контрацептивті әдістер туралы түсініктері мен қолдану тәжірибесі

- 2. Контрацепция туралы түсінік

- 2.1. Контрацепция түрлері мен әдістері

- 2.2. 3. Ерте жастағы аналық және жасөспірімдік жүктілік

- 2.3. Контрацепция, жыныстық жолдар арқылы берілетін инфекциялардың (ЖЖАБИ) алдын алудың бір тәсілі

- 2.4. Жас өспірімдер арасында ерте жастағы жүктіліктің алдын-алу және репродуктивті денсаулығына кері әсерінің профилактикасы

- **III. Зерттеу тәсілдері мен материалдары.**

- 3.1. Қызылода Медицина жоғары колледжінің 1 курс қыз балалары.

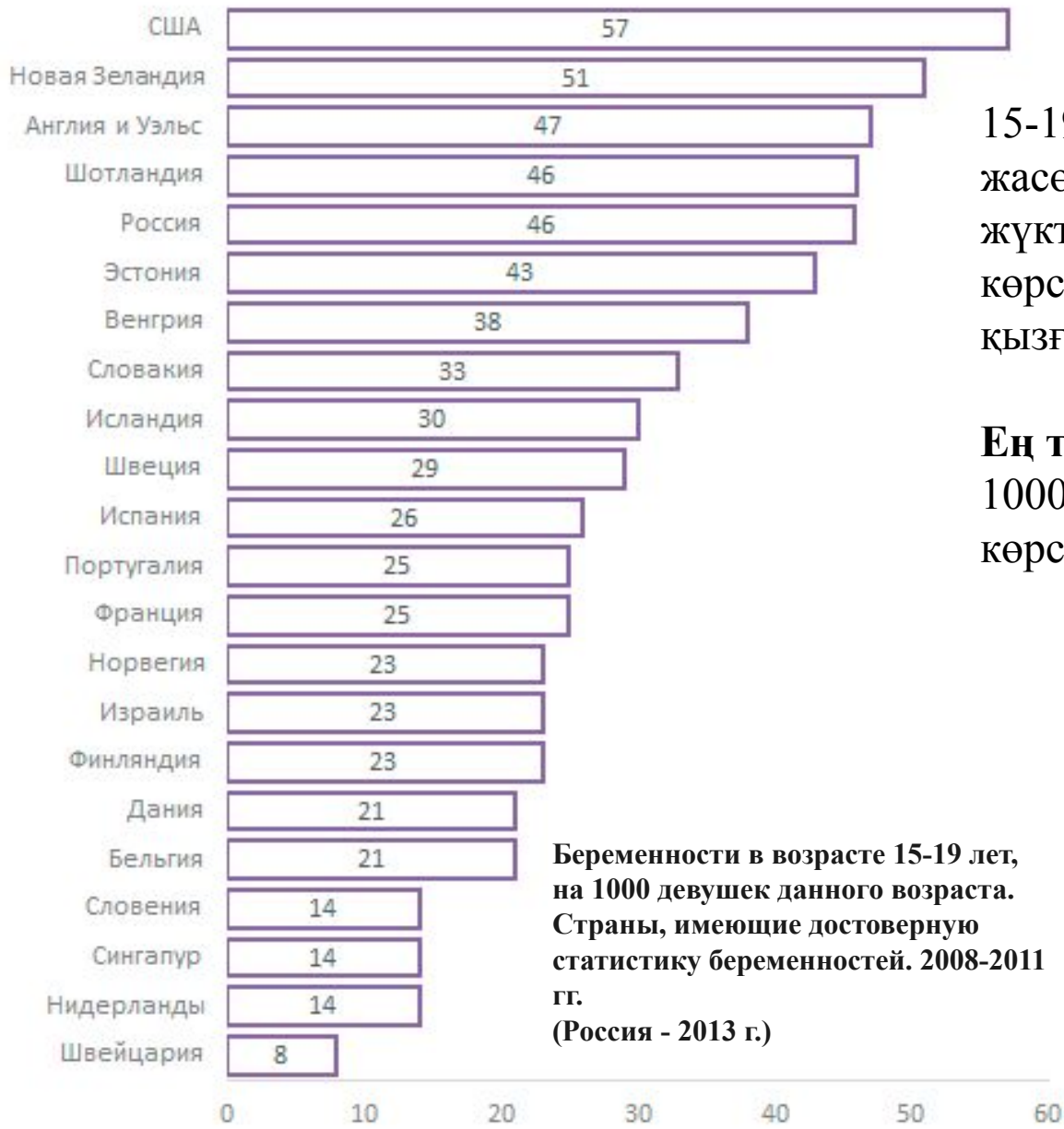
- **3.2. Зерттеу нәтижелері:** Контрацепцияның ақпараттандырылуын анықтауда жүргізілген сауалнама нәтижесі

- **IV.Қорытынды**

- **V. Қолданылған әдебиеттер**

Тақырыптың өзектілігі

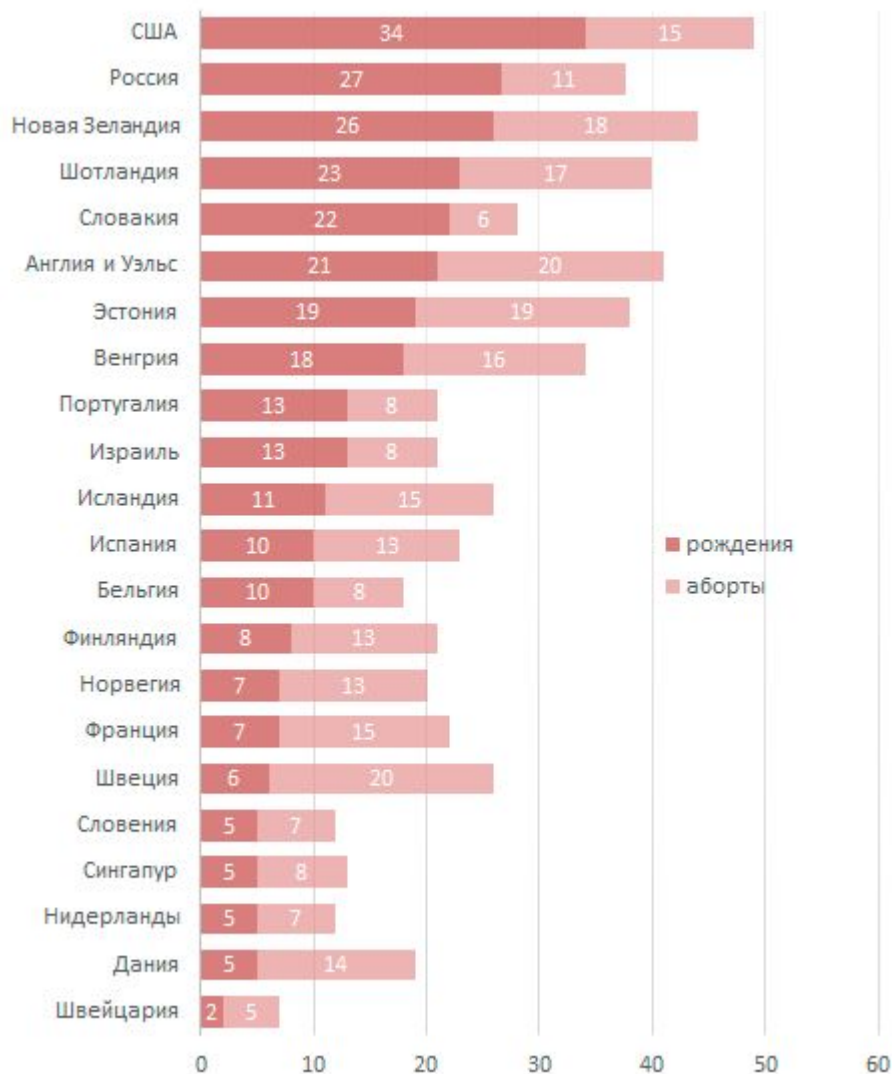
Әлемде

15-19 жас аралығындағы жасөспірім қыздар арасындағы жүктілік бойынша **ең жоғарғы** көрсеткіш АҚШ- на тиесілі 1000 қызға шаққанда 57.

Ең төменгі көрсеткіш Швейцария 1000 қызға шаққанда 8 көрсеткішке тең.

Беременности в возрасте 15-19 лет, на 1000 девушек данного возраста. Страны, имеющие достоверную статистику беременностей. 2008-2011 гг. (Россия - 2013 г.)

В результате различия между странами по уровню рождаемости среди подростков еще выше, чем по уровню беременностей. Например, показатель беременностей среди подростков в США в 7 раз выше, чем в Швейцарии, а показатель рождаемости - в 17 раз выше.

Рождаемость и аборт в возрасте 15-19 лет, на 1000 девушек данного возраста. Страны, имеющие достоверную статистику беременностей. 2008-2011 гг. (Россия - 2013 г.)

Қазақстанда

- 2011 жылы жүктілік бойынша тіркеуге республика бойынша 15-19 аралығындағы жалпы 22 081 жасөспірім-қаздар (жалпы есептен 2,9%) алынған. Олардың 155 – 15 жастағы қыздар, 728 – 16 жасар, 2494 – 17 жасар, 6318 – 18 және 12 386 - 19 жастағы қыздар. 2011 жылы 15-19 жас аралығындағы қыздар арасындағы тіркелген босану саны 12 362 құрады, яғни жүктілік бойынша тіркеуге алынған қыздардың жалпы санының 55,7%, сәйкесінше 9870 (44,7%) жүктілік тоқтатылған. Ерте жастағы (15-19 жас) босану жиілігі ауылдық мекендерде қалаларға қарағанда жоғары. Босану мен жасанды түсік жасау саны бойынша репродуктивті көрсеткіштерді болжауды анықтау әдісіне сүйенсек, жыныстық қатынастар жүргізетін 15-17 жас аралығындағы 100 сұхбаткер қыздарға шаққанда жалпы көрсеткіштер 5,37 босану мен 3,28 түсік жасату жағдайын құрайды. Жыныстық өмірлері белсендірек болатын, сонымен қатар, кәмелет жасына толған болып табылатын 18-19 жастағы қыздарды есепке қосатын болсақ, есептік көрсеткіштер 5 есеге артады. 15-19 жастағы жасөспірімдер мен жастар арасында соңғы 12 айдың ішінде жыныстық серіктесі 1ден көп болғандарының саны 41% құрады. Олардың басым бөлігі – ер жігіттер екені анықталды.

Зерттеудің мақсаты:

Контрацепцияның 1-2 курс студенттері арасындағы ақпараттандырылу деңгейін анықтау, анықталған көрсеткіштерді талдау, бағалау. Зерттеу жұмысында студенттерге ақпараттар жеткізу мақсатында жаңа жоба ұсыну, қолдану, нәтижесін бағалау.

•Зерттеудің міндеті:

- Осы тақырып бойынша әдебиеттерді шолу: интернет ресурстары: Шетелдік мақалалар [pubmed.com] , Республикалық сайттар
- Студенттер (Қызылорда медицина жоғары колледжі студенттері) арасында контрацепцияның ақпараттандырылуын анкета арқылы анықтау.
- Сауалнама нәтижелерін талдау, қорытынды жасау.
- Студенттердің білім деңгейін көтеруге арналған жоба ұсыну;
- Жобаны эксперимент топтарға қолдану, нәтижесін бағалау;
- Мәліметтерді жинақтау, қорытындылау.

Зерттеу әдісі: Сауалнама жүргізу

- Зерттеу түрі:** Сандық
- Зерттеу дизайны:** Экспериментальді зерттеу. Шынайы экспериментальды.

Осы зерттеу жұмысы бойынша Студенттерге тақырыптық сабақтар ұсыну.
Сабақтың тақырыбы:
-Әйел организмнің құрылымдық ерекшеліктері
-Жыныстық жолдар арқылы берілетін инфекциялар
-Түсік және оның салдары
-Контрацепция әдістері

Белоруссия жастары арасындағы контрацептивтік ақпараттандыру

● Зерттеу материалы мен әдістері

- Зерттеудегі мақсатымызға жету үшін 18-20 жаса аралығындағы (орташа жас – 18,3 +0,5 жыл) медициналық университетінің 1 курс студенттері болып табылатын 277 (202 қыз бала және 75 ұл бала) студентке ерікті сауалнама жүргізілді. Сауалнама Дүниежүзілік Денсаулық Сақтау Ұйымының жасөспірімдер мен жастардың репродуктивті және сексуалды денсаулығын зерттеу бойынша ұсынытары бойынша жасалды, келесі тақырыптар бойынша 40 сұрақтан құралды: сұхбаткерлер туралы негізгі мәлімет, репродуктивті және сексуалды анамнез, контрацепция және отбасы жоспарлау сұрақтары бойынша білімі, контрацептивті дәрілерді қолдану.

● Қорытындалар

- 1) Жастар арасында контрацепцияның заманауи түрлері бойынша білім деңгейі жоғары, дегенмен оларды практикалық тұрғыда қолдану деңгейі төмен (сұхбаткерлердің жартысынан азы).
- 2) Жастардың көбісі контрацепция әдістері жайлы ақпарат алу ретінде сенімді емес дереккөздерді пайдаланады (әдебиет, кинофильмдер, достар мен құрбылар). Осы орайды, жастардың контрацептивті әдептерін қалыптастыруда ата-аналары, оқу орындарының медицина қызметкерлері, мұғалімдер, психологтар жеткілікті деңгейде қатыса бермейді.
- 3) Жастар гормоналды контрацепцияның артықшылықтары мен кемшіліктері, шұғыл контрацепция әдістері туралы мәліметтерінің аздығы халықтың осы санатына контрацептивтік әдістер жайлы уақытылы әрі сапалы ақпараттандыру қажеттілігін дәлелдейді.
- 4) Жастардың контрацепция туралы өз білімдерін бағалауы мен нақты білімдері деңгейімен сәйкес келмейтіндігі жастардың жыныстық тәрбиесіне аса назар аударуды талап етеді.

Қазақстандағы студенттер арасындағы контрацептивті әдістер туралы түсініктері мен қолдану тәжірибесі

Біздің зерттеуіміздің мақсаты болып студент жастардың репродуктивті денсаулық пен қауіпсіз сексуалды әдеп туралы ақпараттану деңгейін анықтау болып тағайындалды.

● **Материалдар мен әдістер**

- Студент жастардың репродуктивті денсаулық пен қауіпсіз сексуалды әдеп туралы ақпараттану деңгейін анықтау мақсатында сексуалды мінез-құлық, контрацепция мен ЖЖБИ/АИВ алдын-алу тақырыптарындағы 36 сұрақтан тұратын сауалнама жасалды. Сауалнаманың әр сұрағында бірнеше жауап нұсқаасы, сұрақтың көбінде бір ғана жауап талап етілсе де, кей сұрақтарға бірнеше жауап болуы да қарастырылды. Сауалнама қазақ және орыс тілдерінде шығарылды, студенттер қай тілде жауап беретіндіктерін өздері таңдады. Алматы қаласының ЖОО-ның 18-24 жас аралығындағы 763 студентке анонимді сауалнама жүргізілді. Олардың 51,5% ұлдар, 48,5% қыздар құрады.

● **Қорытындылар**

- 1) Репродуктивті денсаулық және контрацепция жайында жастардың расталған ақпарат пен адекватты медициналық кеңес алу қажеттілігіне қарамастан студенттер медициналық мекемелерге құлшыныссыз, ең ақырғы жағдайларда ғана жүгінеді.
- 2) Студенттер контрацепция сұрақтары бойынша жеткіліксіз ақпараттандырылған: 12,1% ғана гормоналды контрацепцияны тиімді әдіс деп есептейді. 9,8% - контрацепцияның тиімді түрлерін атай алмады, ал 30,3% жыныстық петтинг кезіндегі жүктілік қаупі туралы білмейді.
- 3) АИВ жұқтыру мен алдын-алу жолдары жайлы студенттердің ақпараттану деңгейінің төмендігі: 67,2% АИВ жұқтырудың мүмкін жолдарын атай алмады, 5,4% АИВ жұқтырудың жалған жолдарын белгіледі (маса шағуы, сүйісу) және тек 1,2% ғана АИВ жұқтыруды алдын-алу жолдары туралы ақпаратқа ие.
- 4) Студенттерге қауіпті сексуалды мінез-құлық сипатты болып қалуда: сексуалды белсенді сұхбаткерлердің 30,1% жыныстық қатынастарды 17 жасқа дейін бастаған 52,6% алғашқы жыныстық актісінің қорғалмағандығын айтты және 20%-ның 2 немесе одан көп жыныстық серіктестері болған.

3. Ерте жастағы аналық және жасөспірімдік жүктілік

- ҚР Денсаулық сақтау министрлігінің мәліметі бойынша, 2009 жылы 360 мың босанудың 4360-ы 15-18 жастағы әйелдер болған. 15-18 жастағылардың арасындағы тіркелген босанулар 8 мыңнан асса, осы жастағы жасөспірім қыздардың жасанды түсік жасату жағдайлары 4 мыңнан астам тіркелген. ҚР Статистика агенттігінің мәліментінше, 15-19 жастағы туу коэффициенті Қазақстан бойынша 31%, оның ішінде қалалаларда - 34%, ауылдарда - 27% құраған. Некесіз туылған босану жағдайлары 2009 жылдың басында кәмелетке толмаған 100 қызға шаққанда 23,5% құрады. Сол арада, ерте босану кәмелетке толмаған аналардың да, нәрестелердің де денсаулығына кері әсер етеді. Бұл балалар жиі әлсіз әрі түрлі патологиялармен туылады.
- Мамандардың пікірі бойынша, бұл жағдайды мектеп оқушылары мен жастар арасында контрацепция әдістері туралы ақпараттандыру бойынша белсенді профилактикалық жұмыс жүргізе жасқасартуға болады. Бұл шаралар жастардың жыныстық өмірді ерте бастаудан бас тартуға негізделген әдеп тәрбиесімен қатар жүргізілуі қажет. Халық құрылымында елеулі орын алып, оның мәдени, интеллектуалды, өндірістік әрі репродуктивті әлеуетін құрайтын жас өспірімдердің популяциялық денсаулығы көп жағдайда қоғамның денсаулығы мен дамуын айқындайды.

Контрацепция, жыныстық жолдар арқылы берілетін инфекциялардың (ЖЖАБИ) алдын алудың бір тәсілі

- По данным ВОЗ миллионы человек во всем мире ежегодно заражаются различными инфекциями при половых контактах. Инфекции, передаваемые половым путем (ИППП), относятся к серьезным и самым распространенным во всем мире заболеваниям, которые могут принести огромный ущерб здоровью больного.
- **Цель исследования.** Оценить меры профилактики инфекций, передаваемых половым путем, среди сексуально-активной студенческой молодежи Челябинской области, на примере города-миллионника
- **Материалы и методы.** В 2012-13 году было проведено проспективное выборочное анкетирование 2880 студентов. Средний возраст опрошенных студентов колеблется от 19 до 21 год. Всего было опрошено 38,4% студентов мужского пола и 61,6% – женского.
- **Заключение.**
- С целью повышения уровня культуры сексуального и
- контрацептивного поведения студентов необходимо разработать и ввести в программу обучения вузов Челябинской области курс лекций и семинаров посвященных половому воспитанию студентов, включающий в себя информацию о возможных последствиях незащищенного полового акта. В первую очередь, высокую вероятность заболеть инфекциями, передающимися половым путем, в том числе и ВИЧ-инфекцией, с их осложнениями для всего организма и для деторождения в частности, что особенно актуально для Челябинской области.

Жас өспірімдер арасында ерте жастағы жүктіліктің алдын-алу және репродуктивті денсаулығына кері әсерінің профилактикасы

- Контрацепция әдістерін қолдануды кеңейту.
- Контрацепция әдістерін жаныстық қатынаста жүргізетін жасөспірімдер қолдануының ықтималдығы, тіпті олар қол жетімді болатын жерлерде де, ересектермен салыстырғанда төмен.
- Контрацепция құралдарының, сәйкес ақпарат пен қызметтерінің қолжетімділігін қаматамасыз ететін заңнама қабылдау. Жасөспірімдердің барлығына контрацепция (соның ішінде шұғыл контрацепция) құралдары қолжетімді болуы үшін заңдар мен саясат шараларының көп нұсқаулары қайта қаралуды талап етеді.
- Контрацептивті құралдардың бағасын төмендету және контрацепциялық қызметтерді пайдалануға ат салысу. Жасөспірімдер үшін контрацептивті дәрілер мен құралдардың бағасын төмендетуге арналған шараларды қолдап, денсаулық сақтау қызметтері жастардың қажеттіліктеріне қарай бағытталуына ат салысуымыз қажет.
- Жас өспірімдерді контрацептивтік қорғаныс түрлерін пайдалануға қатысты ақпараттандыру. Жас өспірімдер контрацептивтерді қайдан алуға болатынын немесе дұрыс пайдалану әдісін білмеуі ықтимал. Жыныстық және контрацептивті ақпараттандырудың ресми де, биресми дереккөздерден қолжетімділігін арттыруымыз қажет.
- Контрацептивтердің жасөспірімдерге қолжетімділігіне қатысты әлеуметтік қолдауды арттыру. Қоғам тарапынан жасөспірімдерге, әсіресе некеге тұрмағандарға, контрацептивтердің қолжетімді болуына жиі қарсылық білдіріледі. Контрацепцияның қолжетімді болуының және оларды пайдаланудың маңыздылығы туралы ақпараттандыру деңгейін ұлғайтып, осы сұрақта қоғамның қолдауын негізделуіміз қажет.

Анкета анонимна

Жынысы (астын сызыңыз) ер / әйел

Жасыңыз:

1. *Контрацепция туралы не білесіз?*

2. *Жүктіліктен сақтану жолдарын сізге кім айтты?*

- досым
- емханада
- ақпарат көздерінен
- мектепте
- Ата - анам
- басқалары _____

3. *Сіздің ойыңызша, жасөспірімдер да контрацепция құралдарын пайдалана алады ма?*

Өтініш пікір қалдырыңыз

4. *Сіз бір ретте болсын жүктілікті болдырмайтын қандайда бір құралды пайдаланып көрдіңіз бе?*

- Йә
- жоқ

5. *Егер йә болса онда қандай?*

6. Жоқ болса не үшін?

- Бұл қымбат
- неодобрение партнера
- сатып алуға ұяламын
- оны пайдалану жөніндегі қандай да бір ақпараттың болмауы
- қайдан сатып алу жөніндегі ақпараттың болмауы
- басқа да себептер

7. Сіз қалай ойлайсыз, контрацепция туралы толығырақ білуіңіз қажет пе?

- Иә
- жоқ

8. Контрацепция туралы толығырақ не білуіңіз керек деп ойлайсыз? Что вы должны знать больше о контрацепции?

- Контрацепцияның мәні
- Контрацепцияның түрлері
- Контрацепцияның маңыздылығы
- Жоғарыда айтылғандардың барлығы

9. Егер де сіз жүктілікке қарсы құралдардың бар екенін білгенде қолданар ма едіңіз?

- Иә
- Жоқ

10. Жедел контрацепция түрлері туралы білесіз бе??

11. Сіз өзіңіздің серіктесіңізбен контрацепция туралы әңгімелестіңіз бе?

- Иә
- Жоқ

12. Сіз де жүктілік болды ма?

13. Ол немен аяқталды?

14. Түсік туралы не білесіз?

*Мы обещаем держать любой информации, предоставляемой конфиденциальной и анкеты будут уничтожены в конце исследования.
С уважением*